

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון ב'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	–	הבנה והבעה	–	50 נקודות
פרק שני	–	חלק א: הבנה	}	20 נקודות
		חלק ב: הבעה		
		חלק ג: טקסטים		
מן המקורות (10 נקודות)	–	25 נקודות		
פרק שלישי	–	מערכת הצורות	–	25 נקודות
סה"כ	–			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראה מיוחדת: הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

קרא את המאמר שלפניך, וענה על השאלות לפי ההוראות בפרקים שאחריו.

מולדת יש רק אחת

(מעובד על פי חלק ממאמר מאת אבי שגיא וידידיה שטרן, הארץ, י"ג בתשרי תשס"ז, 6/10/06)

- פסקה א
- בחג הסוכות אנו יוצאים מבתי קבע לבתים ארעיים. מדי שנה בשנה אנו משתכנים למשך שבוע בין דפנות של לא-כלום, מתחת לכיפת שמים המוסתרת בסכך טבעי, לזכר תנאי הקיום של בני ישראל בתקופת נדודיהם במדבר. הם חנו בסוכות בדרכם אל המולדת, שבה הם עתידים להשתכן דרך קבע. מה טעם ראתה המסורת היהודית לצוות על אזכור קבוע של חיי הנוודות, התלישות ואי-הביטחון המקופלים בין בדי הסוכה? אנו כבר מצויים במולדת, נטועים בערינו. מדוע אנו מחליפים את קורת הגג הבטוחה והנוחה בסוכה שאינה יכולה לעמוד ברוח עזה?
- פסקה ב
- לצד ההיבט האישי של חג הסוכות – הפנמת הארעיות של הקיום האנושי – יש גם היבט ציבורי. פסק הזמן שאנו מצווים לקחת בסוכות מסביבת הקיום היציבה שלנו נועד לשמש לנו תזכורת בנוגע לערכה ולחשיבותה של חלקת האדמה שלנו, המולדת. אנו מבצעים פעולה סמלית של הג'ל'ה עצמית זעירה כדי לציין את המשמעות הגדולה של המסע של בני ישראל אל המולדת שלא הכירו. המולדת איננה דבר ברור מאליו: היא נקנית בכל פעם מחדש על ידי ההיזכרות בחיי הנדודים ובשהייה בסוכות דלות במדבר.
- פסקה ג
- אך מה חשיבותה של מולדת? מדוע יש לטפח יחס אליה? האם אין מדובר ברעיון נְפֹסֵד, בסרח עודף של תפיסות לאומניות מיושנות? לרעיון המולדת יצא שם רע כרעיון שמעודד ומטפח יסודות קדומים ומסוכנים, כגון קשר דם, שותפות על בסיס של גזע וייחוס קדושה לפיסת אדמה. יסודות אלו הולידו כידוע כמה מן העוולות הגדולות בהיסטוריה האנושית.
- פסקה ד
- זאת ועוד, שתי תפיסות רעיוניות רבות-עוצמה קמות על רעיון המולדת להרגו: התפיסה הקוסמופוליטית והתפיסה האינדיווידואליסטית. התפיסה הקוסמופוליטית אינה מכירה בגבולות שבין עמים וארצות. כבר לפני אלפיים שנה קבע פילוסוף רומי כי "לא למען פינה אחת נולדתי, מולדתי היא תבל זו כולה". דברים אלו מקבלים משנה תוקף בעידן הנוכחי, הגלובלי: אנו חיים בזיקה לכל המקומות, לכל הרעיונות ולכל האנשים. עצם קיומנו, איכות חיינו ורמתם תלויים במידה רבה במה שמתחולל בקצות תבל: שווקים בין-לאומיים, אינטרסים גלובליים ותרבויות זרות. בעולם כזה האם יש עוד צורך ברעיון המולדת? לכאורה מתבקש ויתור על הייחוד של המולדת ובמקום זה השתקעות מרצון בהמולת העולם הגדול.
- פסקה ה
- מצד אחר רעיון המולדת מותקף בידי התפיסה האינדיווידואליסטית. על פי גישה זו, האנושות מורכבת מיחידים שכל אחד מהם מתקיים בדל"ת אמותיו. הם אינם מצטרפים לקהילה, לעם או ללאום. ביתו של היחיד הוא מבצרו, ושם הוא מגבש את זהותו. על פי תפיסה זו, המרחב הציבורי בנוי מאוסף של מבצרים אישיים, שאינם מתחברים זה לזה. השטחים הציבוריים שבין הבתים משמשים רק אמצעי מעבר בין בית לבית; אין בשטחים אלו "רשות רבים" בעלת תוכן עצמאי. בעולם כזה לא מתקיים המרחב הציבורי הנדרש ליצירת "מולדת".
- 35
- /המשך בעמוד 3/

- פסקה ו עולה אפוא שהמושג "מולדת" מתרוקן מתוכן הן בעיני הקוסמופוליט, הרואה בעולם כולו את ביתו, והן בעיני האינדיווידואליסט, הרואה בביתו את כל עולמו. אף על פי כן מתברר שההתקפות על רעיון ה"מולדת" אינן מצליחות לבטל את קיומו: הכמיהה למולדת קיימת בכל מקום. רבים זקוקים לדבר-מה ייחודי נוסף, שהוא קטן מן "העולם" אך גדול מן "הבית". מה הם מבקשים?
- פסקה ז מקובל להבדיל בין שתי משמעויות של המושג "מולדת": האחת – הבית הראשוני של האדם, והאחרת – המסגרת המדינית שבתוכה הוא חי. שני ההיבטים קשורים ואחוזים זה בזה.
- פסקה ח המולדת היא ביתו הראשוני של האדם, המקום שבו נולד ובו עוצבו זיכרונותיו, תרבותו, טעמיו, מאכליו, ריחות המקום החביבים עליו וההתמצאות שלו בסביבתו. אברהם אבינו מצווה: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך"; במושגים שאנו דנים בהם משמעות הציווי היא: "עזוב את ביתך הראשוני".
- פסקה ט משמעות המולדת כ"בית ראשוני" באה לידי ביטוי במילים המציינות מושג זה בשפות שונות. כך, למשל, בעברית המונח "מולדת" קשור להיוולדות, והוא מציין את המקום שבו נולד האדם. באנגלית מולדת היא homeland, מילה המבליטה את יסוד הבית שבה. היציאה מן המולדת היא גלות, כלומר עזיבת הבית הראשוני. הרחובות בגלות זרים לאדם; כשהוא מתנהל בתוכם חסרים לו הוודאות והביטחון העצמי האופייניים להתנהלותו בביתו הראשוני, הטבעי.
- פסקה י ואולם במולדת כבית ראשוני אין די. קיום אישי מבודד המנותק מכל זיקה למרחב ציבורי הוא קיום מצומצם ובלתי מספק. בהיעדר ההיבט השני, המדיני-ארגוני, מידלדלת יכולתו של היחיד להיות שותף לעיצוב הווייתו התרבותית והלאומית. האדם זקוק לאחרים – קהילה וארגון – החולקים עמו את מרכיבי הזהות. הזיקה אליהם נוצרת לא רק בתקשורת בין בית לבית, אלא גם ובעיקר באמצעות בניית מרחב ציבורי שכל השותפים לו מרגישים בתוכו בני בית. מרחב ציבורי כזה, שהוא יחידה גאוגרפית-מדינית תחומה בגבולות, מאפשר לאדם מימוש מלא של זהותו החברתית, התרבותית והלאומית.
- פסקה יא ז'אן אָמְרִי, אינטלקטואל אוסטרי-יהודי, שנאלץ לגלות ממולדתו אוסטריה בתקופת השלטון הנאצי, הבין את הצורך האנושי הגדול במולדת, על שני פניה. במסה מרגשת בשם "לכמה מולדת זקוק האדם?" הוא קבע שמי שאין לו ארץ-לאום מדינית ריבונית, אין לו מולדת. הוא הבין שבני אדם זקוקים למולדת במובן של מרחב גאוגרפי-מדיני. במרחב זה מתהווים הזיכרון והתרבות, ובו מוגשמת הפעילות הממשית של בני אדם.
- פסקה יב גם אבות הציונות הכירו בערכה של המולדת כיחידה גאוגרפית-מדינית, וסירבו להפוך את רעיון המולדת לרעיון מופשט. הם תבעו ריבונות על מרחב גאוגרפי. הם הבינו שהגשמתן של גישות רעיוניות והפיכתן לחיים ממשיים תלויות בכך. יהודי ממדינת הלאום היהודית בישראל הוא לא רק אזרח, הוא גם חלק מפסיפס זהותי ציבורי, שבא לידי ביטוי בשפה, בסמלים, בלוח השנה, במשפט, בחינוך ובתרבות.
- פסקה יג אנחנו יושבים אפוא בסוכה שבוע בשנה באופן סמלי וכזכר לעבר, אבל גם כדי להדגיש את מרכזיותו של רעיון המולדת בהווה ובעתיד.

פרק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה שלושה חלקים: הבנה, הבעה, טקסטים מן המקורות.
ענה על השאלות לפי ההוראות בכל חלק.

חלק א: הבנה (20 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-5, על פי המאמר.

1. פסקה א מסתיימת בשאלה: "מדוע אנו מחליפים את קורת הגג הבטוחה והנוחה בסוכה שאינה יכולה לעמוד ברוח עזה?"
מהי התשובה על שאלה זו, על פי המשך המאמר? (4 נקודות)
2. בפסקות ד-ה נדונות התפיסה הקוסמופוליטית והתפיסה האינדיווידואליסטית.
א. מה משותף לשתי התפיסות האלה, לפי המאמר? (2 נקודות)
ב. כתוב בקצרה מה מייחד כל אחת מהן. (4 נקודות)
3. העתק למחברתך את התשובה הנכונה.
לפי פסקה יא, התפיסה של אבות הציונות
(1) סותרת את התפיסה של ז'אן אמרי.
(2) עולה בקנה אחד עם דבריו של ז'אן אמרי.
(3) אינה קשורה כלל לדבריו של ז'אן אמרי.
(4) מעוררת שאלה בנוגע לדבריו של ז'אן אמרי.
(2 נקודות)
4. העתק למחברתך את התשובה הנכונה.
מהו המסר העיקרי העולה מן המאמר?
(1) צריך להגן על רעיון המולדת מפני התפיסה הקוסמופוליטית ומפני התפיסה האינדיווידואליסטית.
(2) אדם שנאלץ לגלות ממקום הולדתו מאבד את זיכרונו, את תרבותו ואת ההתמצאות שלו בסביבה.
(3) לא די במולדת במובן של בית ראשוני, אלא יש צורך גם ביחידה גאוגרפית-מדינית.
(4) המושג "מולדת" מנותק מכל זיקה למרחב ציבורי בעל תוכן חברתי-תרבותי.
(4 נקודות)
5. הכותבים משתמשים במאמר בכמה אמצעים רטוריים לצורך שכנוע.
ציין אמצעי רטורי אחד, והדגם מהמאמר את השימוש בו. (4 נקודות)

/המשך בעמוד 5/

חלק ב: הבעה (20 נקודות)

בחר באחד מהנושאים 6-7, וכתוב עליו מאמר בהיקף של עמוד עד עמוד וחצי, על פי ההוראות.

6. קביעות לעומת שינוי

יש אנשים שחיים במשך כל חייהם באותו מקום ובאותה חברה. לעומתם, יש אחרים שבחייהם מתרחשים שינויים רבים, כגון מעבר מעיר לעיר, מארץ לארץ, ממסגרת חינוך אחת לאחרת. כתוב מאמר, ובו **דון** בשינוי מסוג זה. במאמך **הצג** את היתרונות ואת החסרונות הכרוכים בשינוי כזה, ו**בסס** את דבריך על דוגמאות מניסיוןך ומניסיונם של אחרים.

7. חגיגות העצמאות בשנה השישים למדינת ישראל

יש הטוענים כי על המדינה להפיק מופעי ענק לקראת חגיגות יום העצמאות השישים למדינת ישראל. אחרים טוענים כי אירועים מסוג זה הם בזבוז, וכי יש לחגוג בצניעות. כתוב מאמר, ובו **הבע** את עמדתך בנושא, **נמק** אותה, ו**הצע** הצעות משלך כיצד לחגוג את יום העצמאות השישים למדינה.

חלק ג: טקסטים מן המקורות (10 נקודות)

ענה על שאלה 8.

8. לפניך משנה ח', מפרק ג' במסכת תענית.

קרא אותה, וענה על ארבעת הסעיפים א-ד שאחריה.

"על כל צרה שלא תבוא על הצבור, מתריעין עליה, חוץ מרב גשמים".

א. בנוסח עתיק של המשנה כתוב: "על כל צרה שתבוא", ואילו בנוסח של המשנה המובא

כאן כתוב "על כל צרה שלא תבוא".

מהי הסיבה לתוספת המילה "לא"? (2 נקודות)

ב. המשפט המצוטט לעיל הוא במבנה של משפט ייחוד.

כתוב אותו מחדש, במבנה אחר שאיננו משפט ייחוד. (2 נקודות)

ג. במשנה שלעיל מופיע הפועל **מתריעין**.

(1) מהי משמעות פועל זה במשנה?

(2) מהי משמעות הפועל "להתריע" בעברית בת-ימינו?

(3) הסבר את דרך היווצרותו של השורש ת-ר-ע.

(4) איזו תופעת לשון האופיינית ללשון חז"ל באה לידי ביטוי בפועל זה?

(4 נקודות)

ד. במשנה שלעיל מופיע הצירוף "חוץ מרב גשמים".

(1) כתוב צירוף זה בעברית בת-ימינו.

(2) מדוע סברו חכמים כי אין להתריע על "רב גשמים"?

(2 נקודות)

פרק שני – תחביר (25 נקודות)

בפרק זה ענה על ארבע שאלות: על שאלה 9 (חובה), ועל שלוש מהשאלות 10-13.

9. שאלת חובה (7 נקודות)

לפניך שלושה משפטים על פי פסקה ה במאמר. קרא אותם, וענה על שלוש הסעיפים א-ג שאחריהם.

- I. האנושות, על פי האינדיווידואליסטים, מורכבת מיחידים שכל אחד מהם מתקיים בדל"ת אמותיו.
- II. הם אינם מצטרפים לקהילה, לעם או ללאום.
- III. ביתו של היחיד הוא מבצרו, ושם הוא מגבש את זהותו.

העתק את שלושת המשפטים III-I.

- א. • בכל משפט ציין מהו הסוג התחבירי שלו: פשוט, איחוי (מחובר), מורכב. במשפט איחוי – תחם את האיברים. במשפט מורכב – תחם את הפסוקית / הפסוקיות.
- במשפט שיש בו חלקים כוללים, ציין אותם ואת תפקידם התחבירי.
- ב. • במשפט III המילה "הוא" מופיעה פעמיים.
 - (1) מה התפקיד התחבירי של המילה "הוא" הראשונה?
 - (2) מה התפקיד התחבירי של המילה "הוא" השנייה?
- ג. • כתוב את משפט I כמשפט מורכב בעל פסוקית מושא (מורכבת).

שאלות בחירה (18 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 10-13 (לכל שאלה – 6 נקודות).

10. לפניך שלושה משפטים על פי פסקה ד במאמר. קרא אותם וענה על שלוש הסעיפים א-ג שאחריהם.

- I. כבר לפני אלפיים שנה קבע פילוסוף רומי כי "מולדתי היא תבל זו כולה".
- II. דברים אלו מקבלים משנה תוקף בעידן הנוכחי, הגלובלי.
- III. בימינו איכות חיינו ורמתם תלויות במה שמתחולל בקצות תבל.

א. פרק את משפט I לשני משפטים פשוטים שיביעו את האמור בו. פתח במובאה.

ב. בנה מן המשפטים I ו-II משפט אחד במבנה תחבירי כלשהו (תוכל להשמיט את המובאה).

ג. בנה מן המשפטים II ו-III משפט אחד – משפט איחוי או משפט מורכב – בקשר לוגי של סיבה ותוצאה.

11. לפניך שישה משפטים א-ו, ובכל אחד מהם מודגשת בקו המילה **מולדת**. העתק את האותיות המציינות את המשפטים, ולצד כל אות כתוב את התפקיד התחבירי של מילה זו בכל משפט.

א. פסק הזמן נועד לשמש תזכורת לגבי ערכה וחשיבותה של חלקת האדמה שלנו, **המולדת**.

ב. בסוכות אנו זוכרים את המסע של בני ישראל **אל המולדת**.

ג. **מולדת** באנגלית היא homeland.

ד. בני אדם נזקקים **למולדת** גאוגרפית-מדינית.

ה. **במולדת** מוגשמת הפעילות הממשית של בני האדם.

ו. אין להם **מולדת**.

12. לפניך משפט, ואחריו שתי הצעות II-I לתחימת החלקים שבו. קרא את המשפט, עיין בהצעות, וענה על שלושת הסעיפים א-ג שאחריהן. אנחנו רואים אפוא שהמושג "מולדת" מתרוקן מתוכן הן בעיני הקוסמופוליט, הרואה בעולם כולו את ביתו, והן בעיני האינדיווידואליסט, הרואה בביתו את כל עולמו.

I. אנחנו רואים אפוא | שהמושג "מולדת" מתרוקן מתוכן | הן בעיני הקוסמופוליט,

| הרואה בעולם כולו את ביתו |, והן בעיני האינדיווידואליסט, | הרואה בביתו

את כל עולמו.

II. אנחנו רואים אפוא | שהמושג "מולדת" מתרוקן מתוכן הן בעיני הקוסמופוליט,

| הרואה בעולם כולו את ביתו |, והן בעיני האינדיווידואליסט, | הרואה בביתו

את כל עולמו.

א. העתק את המשפט התחום נכון (כולל התחימה).

ב. כתוב מהו הסוג התחבירי של המשפט שהעתקת: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

ג. ציין את התפקיד התחבירי של החלקים התחומים במשפט שהעתקת.

- 13. א.** לפניך שני משפטים II-I ובהם מודגשת בקו המילה "אין".
העתק את המשפט שבו המילה "אין" היא בתפקיד נשוא.
- I. **האם אין זה רעיון נפסד?**
II. **לאדם כזה אין מולדת.**
- ב.** לפניך שלושה משפטים III-I. ציין את הנשוא של כל משפט, וכתוב מה משותף לנשואים אלה.
- I. **במולדת הם עתידים להשתכן דרך קבע.**
II. **משמעות המולדת כבית ראשוני באה לידי ביטוי במילים שונות בשפות שונות.**
III. **השפעתו של היחיד על החברה הולכת ומידלדלת.**
- ג.** לפניך שלושה צירופים III-I, שאחד מהם הוא דו-משמעי.
- I. **ארץ הלאום היהודי.**
II. **מדינת הלאום היהודית.**
III. **מדינת האומה היהודית.**
- העתק את הצירוף הדו-משמעי, והסבר את שת המשמעויות שלו.

פרק שלישי – מערכת הצורות (25 נקודות)

בפרק זה ענה על ארבע שאלות: על שאלה 14 (חובה), ועל שלוש מהשאלות 15-20 (שאלות בחירה).

14. שאלת חובה (7 נקודות)

לפניך שבע קבוצות מילים א-ז.

מכל קבוצה העתק את המילה היוצאת דופן מבחינת השורש, וכתוב לצדה את השורש שלה.

א. קמות, מִמְקָמות, מְקום

ב. חנו, מִחְנָה, מִתְחַנֵּן

ג. טרוף, תִצְטָרֵף, תִצְרָף (בלועזית: פֶּזֶל)

ד. מִתְחַלֵּל, מִחְלָה, חָל

ה. מְצוי, תִמְצִית, הִתְמַצָּאות

ו. נועד, יְעוּד, תְעוּדָה

ז. הִבְנָה, מְבַנָּה, הִתְבּוֹנְנִית

שאלות בחירה (18 נקודות)

לפניך שש שאלות: שלוש מתחום הפועל (שאלות 15-17), ושלוש מתחום השם (שאלות 18-20).

עליך לענות על שלוש שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום הפועל, מתחום השם או משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה – 6 נקודות).
שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים שבה.

הפועל

15. א. לפניך ארבעה משפטים I-IV, ובכל משפט פועל מודגש.

I. מי שיושב בסוכה מִפְּנֵים את חוסר הביטחון שבבית ארעי.

II. התובעים מִפְּנֵים אצבע מאשימה כלפי הנאשם.

III. הדיירים מִפְּנֵים את הדירה המושכרת בסוף השבוע.

IV. הקוראים מִפְּנֵים לערך המתאים באנציקלופדיה.

(1) איזה פועל יוצא דופן מבחינת השורש? כתוב את השורש שלו.

(2) מהו השורש המשותף לשלושת הפעלים האחרים?

(3) העתק את מספרי ארבעת המשפטים, ולצד כל מספר כתוב את הבניין של הפועל שבמשפט.

ב. לפניך שני משפטים I-II, ובכל משפט פועל מודגש.

העתק את מספרי ארבעת המשפטים, ולצד כל מספר ציין את הזמן של כל פועל.

I. הוא נִתְפַּנֵּה מעיסוקיו.

II. נִתְפַּנֵּה לעזור לכם בהקדם.

16. א. לפניך ארבעה משפטים IV-I, ובכל משפט פועל מודגש.
- I. השפעתו של היחיד על החברה הולכת ומְדַלְדֶלֶת.
 - II. העשן יִתְפַּר למרחקים.
 - III. הוא עשוי לְהִזְקֵק לנו.
 - IV. אחרי הגשם האוויר מְטַהֵר.
- (1) איזה פועל יוצא דופן מבחינת הַבְנֵינִי? ציין את הבניין שלו.
- (2) מהו הבניין המְשׁוּתָף לשלושת הפעלים האחרים?
- ב. לפניך שני משפטים II-I. בכל משפט בחר בצורת ההגייה הנכונה של הפועל המודגש, והעתק אותה, כולל הַנִּקּוּד.
- I. מחברי המאמר הִבְדִּילוּ / הִבְדִּילוּ בין שתי המשמעויות של המילה "מולדת".
 - II. ההחלטה תִּכְפֶּה / תִּכְפֶּה על שני הצדדים גם אם לא ירצו לקבלה.
17. לפניך שני סעיפים א-ב. בכל סעיף שני משפטים, ובכל משפט פועל מודגש. ציין את השורש ואת הַבְנֵינִי של כל אחד מארבעת הפעלים.
- א.
- I. מלכת אנגליה צִוְּתָה על סגל העובדים להכין את ביקורה בצרפת.
 - II. קבוצת העובדים צִוְּתָה לפקודת המלכה.
- ב.
- I. לפסנתרן זה יש כישרון מוֹלָד.
 - II. עם תחילת ההצגה המסך מוֹרָם והאורות כבים.

השם

18. א. לפניך שלושה שמות:
אֶזְכוּר , תִּזְכֹּרֶת , זְכָרוֹן
 העתק את השם היוצא דופן מבחינת השורש, והסבר את דרך ההיווצרות של שורש זה.
- ב. באיזה משמות התואר הבאים צורן הגזירה הוא – נִי?
רֵאשׁוֹנִי , עֲנִינִי , גּוֹפְנִי , אֶרְגוֹנִי
- ג. (1) מהו השורש של השם **מוֹלְדֵת**?
 (2) איזה שם מן השמות הבאים הוא במשקל השם **מוֹלְדֵת** (אך בגזרת השלמים)?
תּוֹלְדָה , מְסַגֶּרֶת , מוֹכֶרֶת , תַּפְאֶרֶת
19. לפניך עשרה שמות מן המאמר, שנוצרו בדרך של שורש ומשקל.
בֵּית , מְדִינָה , מְבַצֵּר , עוֹלָם , אֶרֶץ , סְבִיבָה , מְעַבֵּר , רְחוֹב , שֵׁטַח , מְרַחֵב
- א. כל השמות האלה שייכים לאותו שדה סמנטי. מהו?
 ב. העתק את המילים שבהן המשקל נושא את המשמעות של השדה הסמנטי שצינת בסעיף א.
 ג. העתק מן הרשימה מילה אחת מגזרת עיי"ו.
20. לפניך שלושה סעיפים א-ג, ובכל סעיף ארבעה שמות.
 בכל סעיף העתק את השם היוצא דופן מבחינת התצורה, וציין מהי דרך התצורה שלו.
- א. **נְדָאוֹת , זָהוּת , גְלוּת , אֵיכוֹת**
 ב. **בְּטָחוֹן , רְעִיוֹן , רְצוֹן , מְסָרוֹן** (הודעת טקסט קצרה, SMS)
 ג. **מִישׁוֹן , תּוֹרוֹן , בְּנִיָּן , וַתָּרוֹן**

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
 אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך